

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 9 октомври 2020 г.
(OR. en)

11717/2/20
REV 2

SOC 607

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

№ предх. док.: 11087/20

Относно: Права на човека, участие и благосъстояние на възрастните хора в
ерата на цифровизацията
Заключения на Съвета (9 октомври)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно правата на човека, участието и благосъстоянието на възрастните хора в ерата на цифровизацията, одобрени от Съвета чрез писмена процедура, приключила на 9 октомври 2020 г.

**Права на човека, участие и благосъстояние на възрастните хора в ерата на
цифровизацията**

Заключения на Съвета

КАТО ПРИПОМНЯ, ЧЕ:

1. Европейският съюз е ангажиран със защитата на правата на човека, които са неделими и присъщи за всички хора, независимо от възрастта, включително чрез приемането на Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 21, 25, 34 и 35 от нея.
2. В Европейския стълб на социалните права са установени, наред с другото, принципи, свързани с по-добрите условия на живот за всички хора, независимо от тяхната възраст, и по-специално: правото на образование, обучение и учене през целия живот (принцип 1), посочено и в целите за устойчиво развитие (ЦУР) на ООН; правото на равно третиране и равни възможности в областта на заетостта, социалната закрила, образованието и достъпа до стоки и услуги на разположение на обществеността (принцип 3); правото на подходяща социална закрила (принцип 12); правото на подходящи обезщетения за минимален доход (принцип 14); правото на работниците и самостоятелно заетите лица на пенсия, която е съизмерима с вноските им, правото на жените и мъжете на равни възможности за придобиване на пенсионни права, както и правото на средства, които да гарантират достоен живот (принцип 15); правото на своевременно достъп до финансово достъпни превантивни и лечебни медицински грижи с добро качество (принцип 16); правото на достъп до финансово достъпни дългосрочни грижи с добро качество, по-специално домашни грижи и обществени услуги по места (принцип 18); както и правото на достъп до основни услуги, включително цифрови комуникации (принцип 20).

3. Европейският съюз и неговите държави членки са ангажирани със съответните международни договорености в областта на правата на човека (ICCPR¹, ICESCR², CERD³, CEDAW⁴, CAT⁵, CRPD⁶, ЕКПЧ⁷), които са приложими за всички, независимо от тяхната възраст.
4. В рамките на ООН държавите членки на Европейския съюз са договорили, наред с другото, принципите на ООН за възрастните хора (1991 г.), Международния план за действие от Мадрид по въпросите на застаряването (2002 г.) и Регионалната стратегия за изпълнение за Европа (2002 г.), както и Лисабонската министерска декларация (2017 г.).
5. В заключенията си „Икономика на благосъстоянието“ (2019 г.) Съветът пое политически ангажимент за насърчаване на ученето през целия живот и за гарантиране на ползите от цифровизацията за всички хора. Политическият ангажимент на Съвета за насърчаване на ученето през целия живот беше потвърден в заключенията му „Демографските предизвикателства — перспективи“ (2020 г.), където също се поставя акцент върху уменията, необходими в цифровизирания свят, върху остаряването в добро здраве и активния живот на възрастните хора и върху повишаването на осведомеността за техните права. В Програмата на Европейската комисия за уменията (2020 г.) допълнително се подчертава, че за справяне с пандемията от COVID-19 и за смекчаване на последиците от нея е важно да се постигне учене през целия живот за всички. В своите заключения „Борба с бедността и социалното изключване: интегриран подход“ (2016 г.) Съветът призова за прилагане на мерки срещу социалното изключване, включително мерки, насочени към възрастните хора.

¹ Международен пакт за граждански и политически права.

² Международен пакт за икономически, социални и културни права.

³ Международна конвенция за премахване на всички форми на расова дискриминация.

⁴ Конвенция за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените.

⁵ Конвенция против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унизително отношение или наказание.

⁶ Конвенция за правата на хората с увреждания (ЕС е страна по тази конвенция).

⁷ Европейска конвенция за защита на правата на човека.

6. В доклада на Европейската комисия относно въздействието на демографските промени⁸ по-голямата средна продължителност на живота се определя като основна тенденция в рамките на Съюза и се подчертава, че прогнозната продължителност на живота при раждане за жените е с 5,5 години повече от тази за мъжете; възрастните хора са най-бързо нарастващата възрастова група. Увеличаването на средната продължителност на живота е съчетано с увеличаване на годините в добро здраве. Тази възрастова група е много разнородна поради различията в индивидуалните условия на живот и често се отличава с голяма самоопределеност. В доклада се посочва взаимовръзката между предприемането на действия в контекста на демографските промени и възстановяването от пандемията от COVID-19 и се обхващат въпроси като самотата, социалната изолация и предоставянето на достъп до основни услуги и съоръжения.
7. В доклада за адекватността на пенсиите, изготвен съвместно от Европейската комисия и Комитета за социална закрила, се подчертава, че адекватните и устойчиви системи за социална закрила са от ключово значение за възрастните хора⁹. В изготвения от тях съвместен доклад за дългосрочните грижи освен това се установява необходимостта от осигуряване на достъп до качествени грижи за възрастните хора.
8. Цифровизацията поражда възможности и предизвикателства за всички обществени групи, включително възрастните хора. Цифровизацията играе важна роля за връзката с възрастните хора по време на кризата, свързана с COVID-19. В доклада на независимия експерт на ООН относно упражняването на всички права на човека от страна на възрастните хора (2017 г.) и влиянието на ориентираните към човека роботика и автоматизация върху правата на възрастните хора се подчертава фактът, че роботиката може да доведе до значителен напредък по отношение на самостоятелността и активното участие на възрастните хора. Технологичният напредък и цифровизацията обаче имат потенциала да застрашат личните права, например правото на неприкосновеност на личния живот. Освен това един все по-цифровизиран свят прави цифровата грамотност още по-важна. Според доклада цифровизацията може да изостри неравенствата и/или да изключи определени групи, които имат ограничен или липсващ достъп до цифрови технологии; използването на помощни технологии и роботика в грижите за възрастните хора може да урони достойнството на ползвателя.

⁸ Доклад на Европейската комисия относно въздействието на демографските промени (юни 2020 г.), док. 8991/20.

⁹ Доклад от 2018 г. относно адекватността на пенсиите: настояща и бъдеща адекватност на доходите на хората в напреднала възраст в ЕС, том I, док. 9523/18 + ADD 1 + ADD 2.

9. Цифровото разделение между поколенията е значително и се увеличава с възрастта. Проучването на основните права от 2019 г.¹⁰ показва, че един на всеки петима души (20%) в Съюза на възраст 75 и повече години използва интернет поне от време на време, в сравнение с 98% от хората на възраст между 16 и 29 години. Проучването на Агенцията за основните права¹¹ показва също така разликата в използването на интернет за достъп до услуги, като възрастните хора използват по-малко интернет за онлайн банкиране и онлайн пазаруване (46% от хората на възраст 75 и повече години пазаруват онлайн поне от време на време, в сравнение с 81% от хората на възраст между 16 и 29 години). В проучването като основни пречки за възрастните хора да използват интернет се посочва липсата на достъп до интернет услуги и отсъствието на необходимите умения.
10. Данните на Евростат¹² показват, че разликата между възрастовите групи по отношение на достъпа и използването на съвременни информационни и комуникационни технологии намалява. Същевременно данните сочат, че съществува разделение между възрастните мъже и жени по отношение на използването на цифрови технологии. Поради различията в участието на пазара на труда между жените и мъжете и по отношение на избора на професия, възрастните мъже изглежда са по-отворени към използване на цифровите технологии, отколкото възрастните жени.

КАТО ИМА ПРЕДВИД, ЧЕ:

11. В рамките на измерението на „приобщаващия растеж“ на Лисабонската стратегия Европейският съюз постави цели, свързани с условията на живот на възрастните хора, според които целта за заетост на стратегията „Европа 2020“ е изрично насочена към възрастните служители, а в Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване Комисията се ангажира да оцени дали системите за социална сигурност са подходящи и устойчиви и какви са начините да се подобри достъпът до здравните и социалните системи и системите за дългосрочни грижи.

¹⁰ Агенция на Европейския съюз за основните права, *What do Fundamental Rights Mean for People in the EU* (Какво означават основните права за хората в ЕС), Люксембург, 2020, Агенция на ЕС за основните права – Проучване на основните права.

¹¹ Очаква се резюме на проучването относно възрастните хора и цифровизацията да бъде разпространено до края на септември 2020 г.; пълните данни от проучването ще бъдат публикувани онлайн по-късно тази година.

¹² Евростат, „Застаряваща Европа. Поглед към живота на възрастните хора в ЕС“, 2019 г., стр. 134.

12. В своите заключения относно активния живот на възрастните хора (2010 г.) Съветът призова за Европейска година на активния живот на възрастните хора и солидарността между поколенията (2012 г.) и през същата година одобри принципите на активния живот на възрастните хора. Световната здравна организация обяви десетилетието между 2020 и 2030 г. за „Десетилетие на остаряването в добро здраве“.
13. В своите заключения „Подкрепата за хората, живеещи с деменция: подобряване на политиките и практиките за полагане на грижи“(2015 г.) Съветът призова Европейската комисия и държавите членки да утвърждават правата на хората, живеещи с деменция, и да им осигуряват достойно остаряване.
14. По време на 4-та министерска конференция по въпросите на застаряването министрите призоваха в своята Лисабонска декларация за „Устойчиво общество за всички възрасти: реализиране на потенциала за по-дълъг живот“ и се ангажираха да подкрепят достъпа до ученето през целия живот и неговото разширяване, както и развитието на умения като изискване за пълноценен живот на всяка възраст; образованието, социалното участие и ученето през целия живот – в допълнение към прякото използване на знанията и уменията за професионални цели – водят до по-добро качество на живота и удовлетворение от него, насърчават възрастните хора да участват активно в социалния, културния и политическия живот и стимулират взаимодействието и солидарността между поколенията.
15. Отворената работна група на ООН по въпросите на застаряването (OEWG -A) беше създадена през 2010 г. с Резолюция 65/182 на Общото събрание на ООН с мандат да засили защитата на човешките права на възрастните хора чрез разглеждане на съществуващата международна рамка по отношение на човешките права на възрастните хора, така че да се установят евентуалните пропуски и да се определи как те могат да бъдат отстранени възможно най-ефективно, включително при необходимост да се оцени осъществимостта на допълнителни инструменти и мерки; през 2014 г. Съветът на ООН по правата на човека реши да назначи независим експерт по въпросите на упражняването на всички човешки права от страна на възрастните хора и да изслуша неговите препоръки.

КАТО ОТЧИТА, ЧЕ:

16. Всички права на човека и основни свободи, залегнали в договореностите за правата на човека, са универсални, неделими, взаимозависими и взаимосвързани; те се прилагат за възрастните жени и мъже по същия начин, както за всяко човешко същество, и трябва да бъдат гарантирани без изключение и за възрастните хора. По-специално това включва основното право на равно третиране – независимо от възрастта – особено по отношение на закрилата и предоставянето на подкрепа на онези, които се нуждаят от нея. Първото важи с пълна сила по време на здравни кризи, като например пандемията от COVID-19, когато достъпът до финансово достъпни здравни грижи с добро качество е от първостепенно значение.
17. Възрастните хора допринесоха значително за функционирането на свободните и демократични общества чрез солидарност и днес продължават да правят това. Според публикацията на Евростат „Застаряваща Европа“, възрастните хора посвещават много време на неплатен труд. Повече от една пета от хората на възраст между 65 и 74 години участват във формално доброволчество. Хората над 75 и повече години продължават да бъдат активно ангажирани, ако здравето им го позволява. Освен това най-вече възрастните жени упражняват неплатен труд за полагане на грижи, основно в рамките на семейства си, независимо дали се грижат за партньори или деца, като по този начин оказват помощ на поколението на средна възраст в постигането на равновесие между професионалния и личния живот. По време на пандемията от COVID-19 възрастните хора поеха различни обществени ангажименти: върнаха се от пенсия, за да работят като лекари и медицински персонал, или извършваха доброволни услуги в помощ на ежедневието на останалите.
18. В някои държави членки участието на възрастните хора на пазара на труда беше увеличено чрез различни мерки, като удължаване на трудовия живот, приемане на доброволни решения за увеличаване на пенсионната възраст, продължаване на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве, подобряване на достъпността и разумното приспособяване или предлагане на гъвкав и постепенен преход към пенсиониране.

19. Възрастните хора, повече от останалите, са засегнати от мерките, предприети за овладяване на пандемията от COVID-19, както става ясно от бюлетините на Агенцията за основните права и докладите на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC).¹³ Поради по-високата си възраст и наличието на здравословни проблеми, те са изложени на по-голям риск от сериозни здравни усложнения при заразяване с болестта. Мерките, предприети за ограничаване на пандемията, като например правилата за социална дистанция, мерките за изолация в домашни условия, затварянето на институции и други, засягат възрастните хора в много по-голяма степен. На хората, живеещи в домове за медико-социални грижи, повечето от които са възрастни и имат медицински нужди и/или увреждания, не бяха позволени и все още продължават да не им се позволяват посещения, включително от роднини. Освен това те бяха подложени на ограничения поради недостига на обслужващ персонал. Възрастните хора, които живеят сами, поради наложената изолация в домашни условия и други мерки, срещат трудности при изпълнението на ежедневните си дейности. Предоставянето на здравни услуги, които не са свързани с COVID-19, и извънболнични грижи също е намалено. По-конкретно, много възрастни хора често нямат достъп до цифрови комуникации и не участват в тях, което ги кара да се сблъскват с допълнителни ограничения по отношение на достъпа до информация, социалното взаимодействие и участието.
20. Възрастните хора имат право на пълно участие в обществения, социалния и културния живот, както и в образованието, непрекъснатото обучение и ученето през целия живот. Цифровата дейност все повече гарантира активно социално, културно и икономическо участие и приобщаване и спомага за предотвратяване на социалната изолация и то не само във времена на пандемия. За някои възрастни хора цифровизацията може също да бъде пречка. Следователно е необходимо да се подобрят цифровите умения и достъпността на цифровите услуги.

¹³ Агенция на Европейския съюз за основните права, *Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications* (Пандемията от коронавирус в ЕС – Последници за основните права), Бюлетин 3, Люксембург, 2020, <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/covid19-rights-impact-june-1> и Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията, <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19-pandemic..>

КАТО ИЗРАЗЯВА ЗАДОВОЛСТВО ОТ ФАКТА, ЧЕ:

21. Държавите членки постигнаха забележим напредък на национално, регионално и местно равнище при изпълнението на десетте ангажмента от РСП/МПДМЗ¹⁴ на Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕ на ООН), в която, наред с другото, се призовава за премахване на възрастовата дискриминация, пренебрегването и малтретирането на възрастните хора и насилието срещу тях.
22. В качеството си на страни по Конвенцията за правата на хората с увреждания, всички държави членки и ЕС трябва да гарантират в рамките на съответните си компетенции, че всички мерки, свързани с вземането на решения и правоспособността на възрастните хора с увреждания (включително евентуални ограничения, които могат да бъдат необходими за тяхната защита) включват адекватни и ефективни схеми за защита срещу злоупотреби;

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ, В СЪОТВЕТНИТЕ ИМ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ И НА ПОДХОДЯЩИТЕ РАВНИЩА, ПРИ НАДЛЕЖНО СПАЗВАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ:

23. ДА ПРИЕМАТ интегриращ възрастта подход към остаряването, който включва перспектива, основана на правата и на жизнения цикъл, като се имат предвид различията между жените и мъжете, например чрез насърчаване на позитивна комуникация и на позитивни представи за остаряването, с акцент върху възможностите и предизвикателствата на остаряването, както и признаване на широкия спектър от различия между възрастните хора и по-добро разбиране на приноса на възрастните хора за социалното сближаване и икономиката;
24. ДА ОБМИСЛЯТ основан на правата подход при оформянето на своите стратегии за преодоляване на пандемията от COVID-19;

¹⁴ Регионална стратегия за прилагане на Международния план за действие от Мадрид във връзка със застаряването в региона на ИКЕ на ООН.

25. ДА ВЗЕМАТ ПРЕДВИД факта, че условията на живот на възрастните хора се различават и зависят от различни обстоятелства и фактори. Това трябва да бъде взето предвид при разработването на ефективни политики, които пряко или непряко засягат възрастните хора;
26. ДА УКРЕПЯТ социалното приобщаване и взаимната солидарност между поколенията и ДА ВКЛЮЧАТ застаряването във всички области на политиката с цел да се помогне на обществата и икономиките да се адаптират по подходящ начин към демографските промени с оглед на развитието на общества, които отчитат нуждите и интересите на хората от всички възрасти;
27. ДА ПОВИШАТ ОСВЕДОМЕНОСТТА сред по-младите поколения за ценния принос на възрастните хора към обществото, като по този начин се укрепят връзките между поколенията и се намали възрастовата дискриминация;
28. ДА ПРИОБЩЯТ АКТИВНО възрастните хора, по-специално възрастните жени, във всички процеси на вземане на решения, засягащи техния живот, и БАЛАНСИРАТ ползите и рисковете от тези решения във всеки отделен случай, при пълно зачитане на правата и участието на възрастните хора, като се отчитат подходящият баланс и солидарността между поколенията;
29. ДА ДОРАЗВИВЯТ, когато е целесъобразно, механизмите за участие на гражданското общество в процеса на вземане на решения по отношение на възрастните хора в цифровизирания свят;
30. ДА ГАРАНТИРАТ, че необходимите защитни мерки по време на здравни кризи са пропорционални на степента, в която тези мерки засягат правата, интересите и благосъстоянието на възрастните хора, по-специално психичното им здраве и качеството им на живот;
31. ДА ОСИГУРЯТ адекватна социална закрила за всички възрастни хора, със специално внимание към особено уязвимите групи, с цел, наред с другото, да се предотврати бедността сред възрастните хора;
32. ДА НАСЪРЧАВАТ активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве – включително чрез използване на положителното въздействие на цифровите технологии в обществените услуги, например в здравните и социалните услуги, и по-дългия трудов живот, например чрез осигуряване на възможност за доброволно късно пенсиониране, както и чрез гъвкав и постепенен преход към пенсиониране;

33. ДА ПОДКРЕПЯТ и УКРЕПВАТ различните форми на образование и обучение, възможностите за учене през целия живот и развиването на умения, включително технологични и цифрови. Те са от голямо значение за участието в света на цифровите технологии и в социалния живот и също така следва да се използват за преодоляване на цифровото разделение между жените и мъжете;
34. ДА ОФОРМЯТ цифровизацията, по-специално по отношение на обществените услуги като здравните, социалните и дългосрочните грижи, по такъв начин, че тези услуги да са лесно достъпни, лесни за използване и възможно най-безпрепятствени, като същевременно се гарантира запазването на нецифровите услуги. Трябва да се обърне специално внимание на правата (включително правата за защита на данните) и нуждите на възрастните хора, включително на възрастните хора с увреждания. Целта е по-специално:
- а) ДА СЕ ДОПРИНЕСЕ за намаляване на социалната изолация чрез висококачествени, достъпни и лесни за използване форми на цифрова комуникация;
 - б) ДА СЕ СПОМОГНЕ, където е възможно, за лесния онлайн достъп до широк кръг от културни, образователни и учебни заведения, като например библиотеки, семинари, различни видове курсове, наред с другото езикови курсове, за да се намали прагът за хората с увреждания, които често са възрастни хора;
 - в) ДА СЕ ДАДЕ ВЪЗМОЖНОСТ за дистанционно участие в социални, образователни и културни събития;
 - г) ДА СЕ ДАДЕ ВЪЗМОЖНОСТ за участие в процеса на вземането на политически решения, включително избори, ако са организирани в цифров формат;
 - д) ДА СЕ ОКАЗВА ПОДКРЕПА на възрастните хора при развиването на умения в областта на цифровите технологии, включително безопасното и отговорно използване на цифровите технологии чрез специфични инициативи за учене през целия живот на целевите групи;
 - е) ДА СЕ ПОДПОМОГНАТ възрастните хора и ДА ИМ СЕ ДАДЕ ВЪЗМОЖНОСТ ДА БЪДАТ САМОСТОЯТЕЛНИ във връзка с ежедневни задачи и ситуации, като пазаруване, общуване и поддържане на контакт с приятелите и семейството, както и при социалните им контакти с други хора чрез достъпни цифрови продукти и инфраструктура;

- ж) ДА СЕ ПОДОБРИ ДОПЪЛНИТЕЛНО икономическото участие чрез осигуряване на безопасен достъп до електронна търговия и онлайн банкиране, както и чрез подобряване на познанията на възрастните хора за правата на потребителите, по-специално в електронната търговия;
 - з) ДА СЕ НАПРАВЯТ ДОСТЪПНИ и ДА СЕ ОПРОСТЯТ телемедицинските услуги и използването на цифрови, свързани със здравето инструменти като допълнителна възможност за хора на всякаква възраст, като по този начин се понижи рискът от инфекции, причинявани от пряк контакт с болни лица в чакалните, и се улесни достъпът до медицински и социални консултации;
 - и) ДА СЕ ПОСРЕЩНАТ предизвикателствата, произтичащи от повишеното търсене на дългосрочни грижи поради застаряването, и ДА СЕ ПРОУЧИ как цифровизацията и технологиите за подобряване на благосъстоянието могат да бъдат интегрирани по-успешно в услугите за полагане на грижи, за да се подобри достъпността и предоставянето на услуги, като например грижи от разстояние, като в процеса бъдат включени съответните заинтересовани страни, пациентите, както и социалните партньори;
 - й) ДА СЕ ГАРАНТИРА, че всички проследяващи устройства, използвани по време на здравни кризи, са, доколкото е възможно, безпрепятствени, достъпни и лесни за използване и за боравене и отговарят на разпоредбите за защита на данните, с цел да не се застрашава по несъразмерен начин свободата на движение на някои възрастови групи;
 - к) ДА СЕ ГАРАНТИРА, че обществените услуги са прозрачни, за да се осигури по-стабилно и цифрово бъдеще в полза на възрастните хора;
35. ДА ПРОУЧАТ ползите от интелигентното градско и селско планиране, публичната инфраструктура за мобилност и интелигентните домове за улесняване на участието на възрастните хора в социалния, икономическия и културния живот, включително на възрастните хора с увреждания, и предлагане на нови модели за положително остаряване, като същевременно се дава възможност на възрастните хора да поддържат независимостта, благосъстоянието и по-високото качество на живот;

36. ДА СЕ СТРЕМЯТ ДА ГАРАНТИРАТ, че цифровизацията е приобщаващ процес за подобряване на достъпа до услуги и Европейският акт за достъпността (ЕЕА)¹⁵ се прилага изцяло и своевременно, и ДА ВЗЕМАТ ДРУГИ МЕРКИ, за да бъде цифровизацията достъпна за всички;
37. ДА ГАРАНТИРАТ чрез алтернативни средства, че лицата, които не могат да използват пълноценно цифровите технологии, могат да се ползват със същите права като останалите групи от населението;
38. ДА ВЗЕМАТ ПРЕДВИД обсъжданията на съвместната конференция на платформата на възрастните хора в Европа Age Platform Europe, BAGSO¹⁶ и германското председателство в по-нататъшното разработване на политиките относно правата на възрастните хора;
39. ДА ГАРАНТИРАТ правото на здравни грижи и дългосрочни грижи, в съответствие с Европейския стълб на социалните права, включително достъпа до здравеопазване на равна основа, въз основа на информирано и конкретно съгласие, и ДА ОСНОВАВАТ решенията по медицински въпроси върху етични принципи, основани на вътрешното човешко достойнство, защитата на правата на човека, равенството на половете и постигането на най-висок стандарт на благосъстояние, както и постигането на възможно най-високо качество на живот. Критерии като възрастта на лицето не следва да бъдат единственият определящ фактор за достъпа до здравни услуги или продължаването им, а следва да се прилагат само в контекста на клиничната оценка на здравословното състояние на отделния пациент;
40. ДА ИЗПОЛЗВАТ финансиране от ЕС, по-специално от Европейския социален фонд, и регионални и структурни мерки на политиката с цел улесняване на активния и независим живот на възрастните хора в смисъла на участие през целия живот, особено в света на цифровите технологии, и подкрепа на самостоятелността на възрастните хора, например чрез подобряване на достъпни и качествени социални услуги и инфраструктура, както и чрез подкрепа за съответните заинтересовани страни, включително местни и регионални публични участници и организации на гражданското общество, които прилагат тези мерки на местата, където живеят възрастни хора;

¹⁵ Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70–115).

¹⁶ Bundesarbeitsgemeinschaft der Seniorenorganisationen (Германска национална асоциация на организациите на възрастните граждани).

41. ДА ВЗЕМАТ ПРЕДВИД съпоставими данни, разбити по пол, за правата и положението на възрастните хора, като например събирането на данни от страна на Евростат и анализа „Застаряваща Европа“ при разработването на допълнителни мерки на политиката; и
42. ДА ПРОДЪЛЖАТ ДА ОКАЗВАТ ПРИНОС за процесите в рамките на Отворената работна група на ООН по въпросите на застаряването и ИКЕ на ООН; ДА ПОСТАВЯТ ДОПЪЛНИТЕЛЕН АКЦЕНТ върху свързания с човешките права подход на външната политика на ЕС в тази област;

ПРИКАНВА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ:

43. ДА ОБМИСЛИ да посвети една глава от своята „Зелена книга за остаряването“ на правата на възрастните хора, включително на възрастните хора с увреждания, с особен акцент върху предоставянето във възможно най-голяма степен на самостоятелност и участие на възрастните хора в обществото, като същевременно вземе предвид аспектите, свързани с равенството на половете, със специално внимание върху възрастните жени; ДА ПОСТАВИ АКЦЕНТ върху остаряването като възможност за обществата и върху начина, по който това може да послужи като основа за всички по-нататъшни мерки на политиката в тази област;
44. ДА ПРОДЪЛЖИ ДА ПОДПОМАГА държавите членки в действията, насочени към профилактика на хроничните заболявания, промоция на здравето, управление във връзка с уврежданията и укрепване на разработването на дългосрочни политики в областта на здравеопазването, с акцент върху цифровизацията, както и за предоставяне на възможности на възрастните хора да използват цифровите технологии за по-успешното независимо проследяване на тяхното здраве;
45. ДА ПРОДЪЛЖИ да събира данни чрез Евростат, предоставящ набор от съпоставими в рамките на целия Съюз и дезагрегирани данни, като например анализа на Евростат „Застаряващата Европа“, като основа за бъдещите политики;

46. ДА ПРОУЧИ СЪЗДАВАНЕТО на цифрова платформа на тема „Участие и доброволчество след професионалния живот“, която би могла да бъде свързана със съществуващи проекти, насочени към европейското гражданско участие. Тази платформа би могла да предостави стимули и информация за възрастните хора да участват в трансгранична доброволческа дейност, използвайки техните придобити знания, умения и способности. Освен това платформата би могла да послужи на местни органи и други участници във връзка със стратегии и проекти за включване на възрастните хора в доброволчески дейности и да предостави пространство на заинтересованите лица да получат допълнителни насоки за намиране на възможности за доброволческа дейност.
47. ДА НАСЪРЧАВА допълнителния обмен между поколенията чрез доброволчески дейности, които могат да предоставят възможности на по-младите хора да подкрепят възрастните хора и да взаимодействат с тях, включително чрез надграждане върху съответните програми на ЕС, като например Европейския корпус за солидарност, който има за цел да помага на младите хора да дадат своя значителен принос за обществото, като същевременно придобиват полезни компетенции и умения за своето личностно и професионално развитие;
48. ДА ОБМИСЛИ да посвети отделна глава на възрастните хора в обявения за 2021 г. план за действие за прилагане на Европейския стълб на социалните права, в която да се направи оценка на това как могат да бъдат разработени мерки на равнище ЕС за постигане и засилване на самостоятелността на възрастните хора в ерата на цифровизацията и насърчаване на участието на възрастните хора в активния живот и оформянето на обществото, като по този начин се подобрява благосъстоянието в напреднала възраст. Това следва да включва мерки за подобряване на участието в демократичните процеси и други подходящи мерки, посочени в точка 34. Тази оценка може да се използва от Комисията и държавите членки, както и от заинтересованите организации; и
49. ДА ПРОДЪЛЖИ, заедно с Комитета за социална закрила, своя сравнителен анализ на устойчивостта и адекватността на пенсионните системи в ЕС посредством докладите относно адекватността на пенсиите;

ПРИКАНВА АГЕНЦИЯТА ЗА ОСНОВНИТЕ ПРАВА:

50. ДА ПРОУЧИ въздействието на цифровизацията върху основните права, активното участие и благосъстоянието на възрастните хора; и
51. ДА ПРЕДОСТАВИ принос и експертен опит на държавите членки в рамките на подгрупата „Данни относно равнопоставеността“ (към групата на високо равнище на ЕС за недискриминация, равни възможности и многообразие) относно събирането на дезагрегирани данни, които хвърлят светлина върху неравенствата, свързани с възрастта, включително разпределението на данните в съответствие със социално-икономическия контекст;

ПРИКАНВА КОМИТЕТА ЗА СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА:

52. ДА ПРОДЪЛЖИ ДА УКРЕПВА свързаната с целия жизнен цикъл перспектива в своите обсъждания на политиката в рамките на своята компетентност;
53. ДА ПРОДЪЛЖИ ДА НАСЪРЧАВА взаимното обучение и споделянето на добри практики за най-добрите начини да се отговори на нуждите и да се гарантират благосъстоянието и достойният живот на възрастните хора, както и техният достъп до света на цифровите технологии; и
54. ДА ПРОДЪЛЖИ РАБОТАТА си в сътрудничество с Комисията във връзка с механизма за наблюдение на изпълнението на Препоръката относно достъпа на работниците и самостоятелно заетите лица до социална закрила.